

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.408/2021/2.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: dr. F. Á. kamarai jogtanácsos

Az alperes: alperes1

Az alperes képviselője: Olsavszky Ügyvédi Iroda cím1

A per tárgya: kölcsönszerződésből eredő tartozás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 4.Pf.20.260/2021/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Ráckevei Járásbíróság 22.P.20.018/2020/27. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy az alperes 100 (száz) forint szükségtelenül megfizetett felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték visszatérítését kérheti az adóhatóságtól.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] Az alperes és a B. Zrt. 2008. május 15-én devizaalapú kölcsönszerződést kötöttek személygépkocsi vásárlásához. A szerződés 7. pontja tartalmazta, hogy deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit.

[2] A B. Zrt. a tisztességtelen szerződési feltételekkel összefüggésben törvényben előírt elszámolási kötelezettségének 2015. március 16-án eleget tett – a kimutatott 696.535 forinttal az alperes nem esedékes tőketartozását csökkentette –, majd az alperessel kötött szerződést a 2016. szeptember, október november havi törlesztőrészek megfizetésének elmulasztása miatt 2016. november 26-án azonnali hatállyal felmondta. Ezt követően a hitelező beolvadással megszűnt, jogutódja a Budapest Bank Zrt. lett. A Budapest Bank Zrt. a kölcsönszerződésből eredő követelését a felperesre engedményezte.

[3] A felperes keresetében 3.046.512 forint és járulékai megfizetésében kérte az alperes marasztalását a vele kötött kölcsönszerződés alapján. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 3.046.512 forint, valamint a tőkeösszeg után 2019. augusztus 9-étől kezdődően a megjelölt mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése, a 2/2014. PJE és a 6/2013. PJE határozatok, valamint az Európai Unió Bírósága (EUB) C-26/13., C-51/17. számú ítélete alkalmazásával megállapította az alperes érvénytelenségi kifogására tekintettel, hogy a szerződés 7. pontja – és azzal egyezően az üzletszabályzat árfolyamkockázatról szóló 18.3.4. pontja – megfelelő tartalommal bír az árfolyamkockázat mibenlétével, összefüggésével és viselésével

kapcsolatban: az alapján a fogyasztó felismerhette a deviza alapú szerződésből eredő esetleges kockázatok hatásait és korlátlanágát. Kitért arra is, hogy az elszámolást követő felmondás ténye miatt nem volt jelentősége az ügyben annak, hogy az elszámolás időpontjában volt-e tartozása az alperesnek.

[5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Ítéletének indokolása szerint egyetértett az elsőfokú ítélet indokaival mind az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltétel tisztességtelenségének, mind a felmondás jogszerűségének kérdésében. Kiemelte többek között, hogy a szerződés vizsgált pontjának értékelésével a fogyasztó számára ki kellett tűnjön az is, az árfolyamkockázat a pénzügyi kötelezettségeire esetlegesen jelentős negatív következményekkel járhat. A felmondás alapjául megjelölt három havi elmaradás megállapíthatóan fennállt, egyben az adós részéről súlyos szerződésszegésnek minősült.

[6] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a joggyakorlat egységének biztosítása, a felvetett jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége, valamint a Kúria közzétett határozatától eltérés miatt a Pp. 409. § (2) bekezdés a), b) pontja és (3) bekezdése alapján. Felülvizsgálni kért jogszabálysértésként a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdését, az rPtk. 209. § (2) bekezdését, 209/A. § (4) bekezdését, 525. §-át jelölte meg.

[7] Álláspontja szerint a joggyakorlat egységének biztosítását és a Kúria közzétett határozatától való eltérést egyaránt megalapozza, hogy a jogerős ítélet ellentétes a Kúria 2/2014. és a 4/2021 PJE határozataival. A devizahiteles perek eldöntésének egységessége – különleges súlya és társadalmi jelentősége révén – szintén indokolja a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságát. Állította, hogy a perbeli szerződés az árfolyamkockázattal összefüggésben adott tájékoztatás tekintetében nem felel meg az érthetőség és világosság szempontrendszerének, és jogsértően maradt el a perben annak tisztázása, hogy a felmondás időpontjában volt-e, ha igen, milyen összegben lejárt tartozása az adósnak. Egyik bíróság sem vette figyelembe, hogy a 2015. évi törvényi elszámolás szerint az adósnak nem volt elmaradása, illetve hogy a vele szemben tisztességtelenül felszámított összeg meghaladta a felmondás alapjául vett három havi elmaradást.

[8] A Kúria előjáróban rögzíti, a jogerős ítélet szerinti marasztalási összeg az ötmillió forintot nem haladja meg, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében az alperesnek felülvizsgálat engedélyezése iránt kérelmet kellett előterjesztenie.

[9] A Kúria az alperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[10] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – amint azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben már a 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény is, majd azt követően az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt

okból engedélyezheti. Erre figyelemmel az alperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet egyedül abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének biztosítása, a felvetett jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésében eltérés miatt indokolt-e.

[11] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt követelmények – az alábbiak szerint – nem teljesültek.

[12] A Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdése szerinti engedélyezési okot a PK véleményben értelmezve megállapította, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér.

[13] A Kúria a 6/2013. PJE és a 2/2014. PJE jogegységi határozataiban – egyebek mellett – a deviza alapú kölcsönszerződések lényegadó sajátosságairól, illetve az e szerződésekben az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó kikötések tisztességtelensége tárgyában is állást foglalt. A 2/2014. PJE jogegységi határozat a deviza alapú kölcsönszerződéseknek az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó kikötései tisztességtelenségének szempontrendszeréről ad iránymutatást: idetartozóan nemcsak az árfolyamkockázat mibenlétéről és összefüggéseiről, de annak az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó felől történő megítélése kérdésében is. A jogegységi döntés indokolásából kitűnően a fogyasztó részére adott tájékoztatás tekintetében – többek között – azt kell vizsgálni, hogy a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is; a megadott szempontrendszer teljesülésének értékelése során – a szerződés tartalmán túl – jelentősége van a pénzügyi intézmény által egyéb úton adott tájékoztatásnak, így a kockázatfeltáró nyilatkozatnak is (III/1. pont, C-26/13.).

[14] Az ügyben eljáró bíróságok – ítéleteik indokolásából kitűnően – helyesen értelmezték és figyelembe is vették érdemi álláspontjuk kialakítása során a vizsgált jogegységi határozatot, az abban foglaltaktól nem tértek el.

[15] A Kúria utal arra, hogy a perbelivel azonos szerződési feltételekkel kapcsolatban már állást foglalt korábban a Gfv.VII.30.322/2020/6., valamint a Gfv.VI.30.035/2021/4. számú határozatában is: a 2/2014. PJE határozat szempontrendszerének alkalmazásával megállapította, a fogyasztó – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerje annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan. A felülvizsgálni kért ítélet módszertana és jogi következtetése e döntésekkel nincs ellentétben.

[16] A Kúria figyelemmel volt arra is, hogy Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel

alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont). A felperes jogelődje által a perbelivel azonos szövegű, gépjárművásárlás kapcsán a fogyasztónak adott árfolyamkockázati tájékoztató fenti elveknek való megfelelése körében a JPE határozat meghozatalát követően már született kúriai határozat (Gfv.VI.30.232/2021/4.), amelyben a Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatára tekintettel is – eltérésre okot adó körülmény hiányában – változatlanul helytállónak és irányadónak tekintette a korábban ebben a jogkérdésben hozott határozatait, és ez alapján megállapította, hogy a JPE határozat elvi tartalmában meghatározott értelmezéssel kiegészülve alkalmazott 2/2014. PJE határozat 1. pontja alapján a perbeli kikötés tekintetében is az volt megállapítható, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényét és mibenlétén kívül azt is felismerhette és értékelni tudta, hogy a nemzeti fizetőeszköz (forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[17] Adott ügyet specializáló tényállás mellett – kiemelten arra tekintettel, hogy a perbeli kölcsönszerződés 2016. évi felmondását jóval (több mint egy évvel) megelőzte a 2014. évi XL. törvényen (DH2 tv.) alapuló kötelező elszámolás a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásával összefüggésben – nem merült fel a 4/2021. PJE határozattól való eltérés lehetősége: alapvetően az, hogy a hitelező a törlesztőrészleteknek a 2014. évi XXXVIII. törvény szerint érvénytelen szerződéses rendelkezésen alapuló részének nemteljesítését vette (vehette) volna figyelembe az adós fennálló késedelmeként és a felmondás okaként.

[18] A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában szabályozott engedélyezési okot a PK véleményben értelmezve úgy foglalt állást, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, **az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.**

[19] A fél az engedélyezés alapjául szolgáló, eltérő határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni, első fokon jogerőre emelkedett határozatra azonban nem hivatkozhat. A felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelem kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy kúriai döntésekre hivatkozhat a vizsgált engedélyezési ok körében, kizárva ezzel annak a lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati bíróság hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését.

[20] Az alperes engedélyezés iránti kérelme alapjául nem jelölt meg ebben a körben a bírói gyakorlat egységének hiányát alátámasztó, ellentétes tartalmú jogerős, illetve kúriai határozatokat, és arra sem hivatkozott, hogy a Kúria az adott jogkérdésben ne foglalt volna még állást. Éppen ellenkezőleg, a Pp. 409. § (3) bekezdése alá tartozó eseteknek megfeleltethetően maga is a Kúria közzétett határozatától való eltérésre hivatkozott a jogerős ítélet eredményeként. Az előzőekben, a Pp. 409. § (3) bekezdése keretében részletezettek szerint tehát nem teljesült a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában írt engedélyezési ok azon további feltétele sem, hogy a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vetett fel, amellyel kapcsolatban a Kúria a felmerült jogkérdésben jogegységi határozatban, **illetve közzétett eseti határozatában még ne foglalt volna állást.**

[21] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontban írt engedélyezési okok érdemi vizsgálatát – azonosan az a) pontban foglalt engedélyezési ok körében kifejtettekkel – ugyancsak az tette szükségtelemmé és zárta ki ezáltal a felülvizsgálat engedélyezését, hogy a felvetett jogkérdésben a Kúria a bemutatottak szerint már állást foglalt. A Pp. hivatkozott rendelkezésében kiemelt okok alapján a felülvizsgálat szintén csak akkor engedélyezhető, ha a Kúria a különleges súlyú, illetve a nagy társadalmi jelentőségű jogkérdésben korábban még nem foglalt állást jogegységi határozatában, kollégiumi véleményében vagy az általa közzétett eseti határozatban.

[22] A kifejtettek értelmében a Kúria nem látta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek sem a joggyakorlat egységének biztosítása, illetve a felvetett jogkérdés különleges súlya és társadalmi jelentősége miatt, sem a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltérés okán, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[23] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja szerinti mértéket meghaladóan, a felülvizsgálati ügyérték alapján számított 60.900 forint illetékhez képest 61.000 forint eljárási illetéket fizetett meg elektronikusan a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárásban, ezért a különbözetet jogosult visszaigényelni az adóhatóságtól. Erről a Kúria az adóhatóságot határozata egy példánya megküldésével az elsőfokú határozatot hozó bíróság útján értesíti, egyben figyelmezteti az alperest, hogy az illeték visszatérítését kérnie kell [Itv. 80. § (1) bekezdés f) pont, 81. § (2) bekezdés, 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet].

[24] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. március 16.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

